

100 rokov

Obec si v tomto roku pripomína 100. výročie
narodenia významných osobností

Eugen Lazišťan

(8. marca 1917 – 6. januára 2006)

Rudol Petrák

(3. 9. 1917 Sučany – 3. 3. 1972 Greenwich, CON, USA)

Zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Sučanoch, konaného 20. marca 2017

Obecné zastupiteľstvo v Sučanoch zobralo na vedomie:

- plnenie uznesení z predchádzajúceho zasadania obecného zastupiteľstva,
- Správu hlavnej kontrolórky o výsledkoch vykonaných kontrol,
- Správu č. 3/2017 z kontroly spotreby energií v roku 2016,

OcZ v Sučanoch prerokovalo a schválilo:

- program zasadnutia obecného zastupiteľstva podľa predloženého návrhu v pozvánke so zmenou,
- Návrh VZN obce Sučany č. 1/2017 o podmienkach poskytovania finančných prostriedkov v oblasti sociálnej pomoci,
- Návrh VZN obce Sučany č. 2/2017 o verejných oceneniach obce Su-

čany vrátane pripomienok.

Poslanci OcZ Sučany prerokovali a schválili návrh kúpnej ceny od Slovenského pozemkového fondu, Búdkova 36, 817 15 Bratislava vo výške 17,07 €/m², na prevod pozemkov KNC 538/1 o výmere 268 m² a KNC 538/3 o výmere 472 m².

Poslanci OcZ Sučany prerokovali a neschválili návrh na udelenie polročnej odmeny hlavnému kontrolórovi obce za II. polrok 2016.

Obecné zastupiteľstvo v Sučanoch prerokovalo a schválilo návrh na udelenie mimoriadnej dávky Pawelovi Marekovi Ochovi na pokrytie nevyhnutných nákladov vzniknutých v súvislosti s mimoriadnou udalosťou v rodine.

Uznesenia z rokovania Obecného zastupiteľstva v Sučanoch, konaného 24. apríla 2017

Poslanci OcZ Sučany zobrali na vedomie:

- plnenie uznesení z predchádzajúceho zasadnutia obecného zastupiteľstva,
- Správu hlavnej kontrolórky o výsledkoch vykonanej kontroly Správu č.4/2017 z kontroly dodržiavania VZN č. 6/2015 o poskytovaní dotácií v roku 2016,
- Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu Záverečného účtu obce Sučany za rok 2016,
- Správu nezávislého audítora o overení individuálnej účtovnej závierky k 31. 12. 2016 obce Sučany,
- informáciu o realizácii rekonštrukcie rodinného domu na ul. Pri Váhu 9, ktorý po dokončení a kolaudácii bude poskytnutý pre nájomníkov z ul. Partizánska 24.

Následne schválili program zasadnutia obecného zastupiteľstva podľa predloženého návrhu v pozvánke.

OcZ prerokovalo a schválilo:

- Záverečný účet obce Sučany za rok 2016 a celoročné hospodárenie obce za rok 2016 bez výhrad
- výsledok hospodárenia obce za rok 2016 - prebytok vo výške 316 092,13 € a po odpočítaní účelových prostriedkov zo štátneho rozpočtu vo výške 307 992,13 €.
- celkový prebytok rozpočtového hospodárenia vo výške 303 786,00 €,
- odvod do rezervného fondu obce z celkového prebytku hospodárenia vo výške 295 686 €,
- použitie rezervného fondu vo výške 330 000 € na kapitálové výdavky v roku 2016 a to na:
  - rekonštrukciu verejného osvetlenia 200 000 €,
  - rekonštrukcia komunikácií 60 000 €,
  - detské ihrisko 10 000 €,
  - oploenie cintorína 20 000 €,
  - nákup pozemkov 40 000 €.

Poslanci obecného zastupiteľstva v Sučanoch prerokovali a schválili Návrh zmeny rozpočtu obce pre rok 2017 a schválili Zmeny rozpočtu. Následne prerokovali a schválili Návrh Zásad odmeňovania poslancov OcZ, členov komisií, zapisovateľov a obradníka (sobáše) a Návrh dodatku č. 2 k VZN obce Sučany č. 6/2015 o poskytovaní dotácií.

OcZ prerokovalo predloženie ŽoNFP za účelom realizácie projektu „Skvalitnenie vzdelávania v ZŠ SNP Sučany, ktorého ciele sú v súlade s platným územným plánom obce a platným programom rozvoja obce

- zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci;
- zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške rozdielu celkových oprávnených výdavkov projektu a poskytnutého NFP v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci;

- zabezpečenie financovania prípadných neoprávnených výdavkov z rozpočtu obce.

Poslanci obecného zastupiteľstva v Sučanoch zobrali na vedomie:

- správu o bezpečnostnej situácii v obci v roku 2016 /OO PZ Sučany/,
- správu o činnosti DHZO za rok 2016,
- Správu stavebného referátu o stavebnej činnosti a referátu životného prostredia o činnosti v obci za rok 2016,
- Správu o odpadoch, druhu, poplatkoch a objemoch za rok 2016,
- Správu referátu životného prostredia o činnosti v obci za rok 2016,
- Správu o činnosti bezplatnej právnej poradne v roku 2016.

Poslanci sa zaoberali poradením na byty na ul. Tehelná 5,7, 9, 11. Uvedené prerokovali a následne schválili poradeníky na jednoizbové a trojizbové nájomné byty na ul. Tehelná 5,7,9,11 a predĺženie nájomnej zmluvy na 1 izbový byt ul. Tehelná 5 /byt č.2/ a zmenu nájomcu trojizbového bytu na ul. Tehelná 9 /byt č. 6/ nasledovne: a/ poradovník náhradníkov na jednoizbové nájomné byty na ul. Tehelná č. 5,7,9,11 na obdobie jedného roka od 1. 5. 2017 do 30. 4. 2018 týmto záujemcom:

- Mgr. Radka Adamicová, Sučany, ul. Podhradská cesta 1
- Ing. Zuzana Ďurianová, Považská Bystrica
- Ingrid Pokorná, Martin-mesto
- Ján Mráz, Martin-mesto
- Helena Kučková, Sučany ul. Osloboditeľov 3

b/ poradovník náhradníkov na trojizbové nájomné byty na ul. Tehelná 5,7,9, 11 na obdobie jedného roka od 1. 5. 2017 do 30. 4. 2018 týmto záujemcom:

- Helena Kučková, Sučany ul. Osloboditeľov 3
- Mária Žuborová, Sučany ul. Stromová 7
- Ing. Zuzana Ďurianová, Považská Bystrica
- Michaela Miháliková, Sučany ul. Tehelná 9

c/ predĺženie nájomnej zmluvy na 1 izbový byt p. Jozefovi Makovníkovi, ul. Tehelná 5 /byt č.2/ na dobu 10 rokov, t. j. do 30. 04. 2027 zo zdravotných dôvodov v zmysle VZN č. 3/2014 čl. 5 bod 6, nakoľko menovaný je vlastníkom preukazu ŽŤP

d/ zmenu nájomcu trojizbového bytu na ul. Tehelná 9 /byt č. 6/ z nájomcu Martina Ondrejoviča na Alenu Ondrejovičovú.

Poslanci OcZ Sučany prerokovali a schválili žiadosti o poskytnutie dotácií z rozpočtu obce Sučany pre CVČ na rok 2017 a zobrali na vedomie informáciu o výkone exekučných konaní v roku 2016, informáciu o ÚPN-O Sučany.

Na zasadnutí OcZ bol prerokovaný a schválený aj návrh na kúpu:

- pozemku KNC 1088/1 o výmere 132 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, a pozemku KNC 1088/2 o výmere 95 m²,
- pozemku KNC 1089/1 o výmere 246 m², druh pozemku orná pôda, a pozemku KNC 1089/2 o výmere 130 m²,
- pozemku KNC 1092 o výmere 482 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie

Poslanci OcZ Sučany zobrali na vedomie správy z činnosti komisií OcZ.

OcZ odvolalo členku komisie sociálno-zdravotnej, školstva, mládeže a bytovej Mgr. Michaelu Matulovú na vlastnú žiadosť a schválilo za členku komisie sociálno-zdravotnej, školstva, mládeže a bytovej na voľné miesto do komisie Renátu Dianovskú.

Poslanci OcZ požiadali kontrolórku obce vykonať do budúceho zastupiteľstva kontrolu oprávnenosti a výšky všetkých vynaložených finančných nákladov na prestavbu rodinného domu pri Váhu č. 7 (Windisch).

OcZ Sučany v závere rokovania schválilo zvolenie zhromaždenia obyvateľov obce Sučany za účelom prerokovania spôsobu využitia obecného pozemku KNC 2100/124 o výmere 3366 m², druh pozemku ostatná plocha.

Spracovala Mgr. Veronika Ďaďová
Úplné znenie nájdete na: www.sucany.sk

Záchrana ľudského života

Dňa 19.4.2017 udelil starosta obce ocenenie za poskytnutie prvej pomoci a záchranu života v dňoch 25.8.2016 / p. Ján Bulla/ a 15.3.2017 /p. Barbora Ochová / členom Dobrovoľného hasičského zboru Sučany. Ocenení boli Peter Slobodník, Martin Slobodník, Roman Bukový, Ján Mihálik, Zdenko Bacula a Filip Dom, slávnostne sa podpísali do Pamätnej knihy obce Sučany.

Text: K. Miháliková

Poslanci Obecného zastupiteľstva ako aj vedenie obce Sučany vyslovujú poďakovanie p. Ing. Balkovi za vyhodnotenie technického stavu miestnych komunikácií, ktoré vypracoval na základe miestnej obhliadky v teréne, zohľadňujúc dohodnuté kritériá plán opravy ulíc – miestnych komunikácií. Plán je spracovaný v tabuľkovej i grafickej forme. Opravy sú rozdelené na obdobia - do 3 rokov; do 6 rokov; do 10 rokov; nad 10 rokov podľa dôležitosti. S materiálom boli oboznámení poslanci OcZ, riešili nejasné, prípadne sporné body. Tento dokument okrem pôvodného zámeru bude slúžiť aj ako podklad k tvorbe rozpočtov, ako pomôcka k riešeniu parkovania vozidiel v obci, prípadne rekonštrukcie osvetlenia, rozhlasu a pod.

Kontrola spotreby energií v roku 2016

Kontrola spotreby energií bola zameraná na budovy/objekty, ktoré sú v majetku obce a sú využívané obecným úradom alebo organizáciami pôsobiacimi v obci. Celkovo bola v roku 2016 v kontrolovaných objektoch spotreba vody 1 821 m³ v celkovej sume 2 539,31 €. Najvyššiu spotrebu vody mala materská škola spoločne so školskou jedálňou. Stočné, ktoré bolo pri materskej škole v predchádzajúcich rokoch fakturované, bolo v roku 2016 vrátené obce. Pri Klube dôchodcov nebola ku dňu ukončenia kontroly na obecný úrad doručená faktúra za spotrebu vody v roku 2016. Faktúra, ktorá bola doručená v marci 2016 za obdobie 25.11.2015 až 23.2.2016, bola z dôvodu nekorešpondujúcich údajov obecným úradom reklamovaná.

Spotreba plynu spolu za rok 2016 bola celkovo 530 844 kWh v celkovej sume vrátane spotrebnej dane, služieb za distribúciu a DPH 20 926,38 €. Najvyššiu spotrebu mala materská škola so školskou jedálňou, čo súvisí s tým, že priestory MŠ sú vykurované plynom. Napriek výmene okien na budovách školy však spotreba oproti predchádzajúcim rokom narástla. Spotreba plynu v RKD a v kolkárni taktiež súvisí s denným vykurovaním plynom, nakoľko v oboch objektoch prebiehajú rôzne akcie resp. tréningy.

Spotreba elektriny bola celkovo v sledovaných objektoch 206,526 MWh v sume vrátane spotrebnej dane, služieb za distribúciu a DPH 31 782,90 €. Najväčšiu spotrebu elektriny mala opäť materská škola spolu so školskou jedálňou, čo súvisí s tým, že školská jedáleň je vykurovaná elektrinou a taktiež varenie prebieha na elektrických spotrebičoch. Vysoká spotreba elektriny v Dome smútku je spôsobená vykurovaním objektu elektrickými ohrievačmi počas zimných mesiacov.

Aby obec dokázala účelne a účinne predchádzať nadmernému a neefektívnemu čerpaniu energií, je potrebné, nielen aby boli

Prehľad podľa budov, rok 2016

Materská škola	Suma (€)	Stavebný úrad	Suma (€)
Voda	828,92	Voda	235,14
Elektrina	9 933,9	Elektrina	507,14
Plyn	7 967,37	Plyn	1201,92
Spolu	18 730,19	Spolu	1 944,2
Kolkáreň	Suma (€)	Obecný úrad	Suma (€)
Voda	320,28	Voda	247,32
Elektrina	2 161,28	Elektrina	2 718,54
Plyn	4169,93	Plyn	2816,39
Spolu	6 651,49	Spolu	5 782,25
Športový dom	Suma (€)	RKD	Suma (€)
Voda	212,84	Voda	313,76
Elektrina	4 088,85	Elektrina	1 380,31
Plyn	25,2	Plyn	4745,57
Spolu	4 326,89	Spolu	6 439,64
Klub dôchodcov	Suma (€)	Hasičská zbrojnica	Suma (€)
Voda	?	Voda	514,86
Elektrina	3 356,75	Elektrina	2 306,58
Spolu	3 356,75	Spolu	2 821,44
Dom smútku + cintorín	Suma (€)	Múzeum Ďurka Langsfelda	Suma (€)
Voda	48,19	Voda	0
Elektrina	4183,55	Elektrina	1 146
Spolu	4 231,74	Spolu	1 146

vyúčtovanie faktúry pri doručení dôslednejšie kontrolované, čo sa týka vyúčtovaných stavov a súm, ale taktiež aby boli vykonávané osobné kontroly jednotlivých objektov (či netečie zbytočne voda, či nie sú zbytočne zapnuté spotrebiče a pod.) ako aj merače v týchto objektoch a údaje z meračov priebežne zaznamenávané. Toto odporúčanie sa týka predovšetkým Klubu dôchodcov, kde okrem spotreby vody je potrebné kontrolovať aj spotrebu elektriny. Je potrebné

upozorniť predstaviteľov organizácií, ktoré využívajú budovy obce (jednota dôchodcov, futbalový oddiel, kolkársky oddiel a pod.), ako aj riaditeľku materskej školy na potrebu šetrenia energiami a kontroly využívania energií v jednotlivých budovách, aby nedochádzalo k plytvaniu. Pri materskej škole by mohlo byť efektívne vypracovanie šetriacich opatrení, ich zavedenie do praxe a následná kontroly, nakoľko aj napriek výmene okien narástla spotreba plynu a elektriny. Z hľa-

diska znižovania energetickej náročnosti budov by bolo taktiež vhodné plynofikovať Dom smútku a Klub dôchodcov, ktoré sú v súčasnosti vykurované elektrinou a zrealizovať a dokončiť plánované rekonštrukcie a výmeny okien.

Kontrola dodržiavania VZN č. 6/2015 o poskytovaní dotácií v roku 2016

Cieľom kontroly bolo zistiť správnosť, zákonnosť, hospodárnosť, účinnosť a účelnosť dotácií poskytnutých obcou v roku 2016. Obec Sučany poskytla v roku 2016 z rozpočtu obce dotácie na činnosť centier voľného času v celkovej výške 9 601 € a občianskym združeniam a spolkom dotácie v celkovej sume 22 254 €.

Čo sa týka zistených nedostatkov, pri dotáciách, ktoré boli resp. budú poskytnuté po 1. júli 2016 je potrebné dodržať ustanovenie Zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého obec môže právnickým osobám poskytnúť dotáciu z rozpočtu obce len vtedy, ak táto právnická osoba nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie alebo trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov EÚ. Daná podmienka vyplynula z prijatia Zákona č. 91/2016 z. z o trestnej zodpovednosti právnických osôb. Z dôvodu obozretnosti a predchádzaniu porušenia tejto povinnosti obce doporučila HK prijať Dodatok č. 2 k VZN č. 6/2015 o poskytovaní dotácií, ktorý by stanovoval povinnosť právnických osôb – žiadateľov o dotáciu predložiť obci čestné vyhlásenie o neuložení takéhoto trestu. Pri niektorých vyúčtovaniach nebolo dodržané ustanovenie VZN č. 6/2015 týkajúce sa doručovania vyúčtovania poskytnutej dotácie v termíne do 15. januára, a to konkrétne stolnotenisový oddiel (doručené 24.1.2017), evanjelický cirkevný zbor

Názov organizácie	Výška schválených poskytnutých finančných prostriedkov (€)	Výška skutočne poskytnutých finančných prostriedkov (€)
ZŠ A. Bernoláka (JM centrum)	585	351
CVČ Domino Martin	1 980	1 980
CVČ Ul. A. Kmeťa Martin	1 575	1 575
CVČ Tanečný klub Deep	2 220	1 876
CVČ Juniorklub Martin	765	459
OZ Centrum env. výchovy	3 360	3 360
SPOLU	10 485	9 601

Názov organizácie	Výška dotácie (€)	Účel využitia
Futbalový oddiel Tatran Sučany	12 500	doprava, občerstvenie, poplatky SFZ, odmeny tréningovanie a služby
Kolkársky klub	2 000	doprava
Volejbalový klub	400	prenájom telocvične
Šport. krúžok Sučany	300	nákup dresov
SZZP	600	doprava
SZPB	300	doprava
ZO JDS	800	doprava
Skialpinisti	1 000	prenájom chaty, nákup reklamných predmetov – Memoriál J. Doboša
MO Matice slovenskej	400	občerstvenie, doprava
Stolnotenisový oddiel	300	materiál (loptičky, a pod.)
Rímskokat. cirkev	1 554	videoprojekcia
Evanjelický cirk. zbor	500	nákup svietidiel
OZ Sučianka	350	materiál na kroje, multieffektový procesor
Živena	450	doprava, nákup predmetov a pomôcok
Klub sučianskych turistov	800	nákup spotrebného materiálu na údržbu chaty Vendovka a tur. základne
SPOLU	22 254	

a.v. (doručené 20.1.2017), futbalový oddiel (doručené 16.1.2017), kolkársky oddiel (doručené 24.1.2017). Pri vyúčtovaniach od skialpinistického oddielu, volejbalový klub, športový krúžok Sučany a miestny odbor matice slovenskej nie je potvrdené doručenie tým, že vyúčtovania neboli zaevidované v evidencii došlej pošty. Vyúčtovania športových klubov a spoločenských organizácií zároveň nespĺňajú ustanovenie Zmluvy o poskytnutí dotácie, týkajúce sa podmienky stanovujúcej, že „prijímateľ predloží účtovné doklady, na ktorých bude vyznačené, že ich úhrady boli vykonané z prijatej dotácie obce Sučany“. Je potrebné upozorniť predstaviteľov klubov na túto povinnosť, ktorú im stano-

vuje zmluva o poskytnutí dotácie s tým, že do budúcnosti by vyúčtovania, ktoré nespĺňajú podmienky VZN a zmluvy o poskytnutí dotácie (týkajúce sa doručenia alebo povinných náležitostí) mali byť vrátené na dopracovanie, resp. neakceptované.

Úplné verzie vykonaných kontrol (Správa č. 3/2017 a Správa č. 4/2017) rovnako ako aj Správy z kontrol č. 1/2017 a 2/2017 sa nachádzajú na stránke www.sucany.sk a taktiež ich majú všetci poslanci obecného zastupiteľstva, s ktorými boli výsledky kontrol taktiež predjednané.

Mgr. Lenka Žuchová
hlavná kontrolórka obce

„Priniesol nám šťastie v postielke s ohrádkou...“

Brány našej obradnej siene v Sučanoch sa dňa 18. marca otvorili pre našich najmenších spoluobčanov. Detičky vo veku do jedného ročka prijali naše pozvanie a prišli v sprievode svojich rodičov, starých rodičov, teta a ujov, aby boli slávnostne privítané do radov občanov Sučian. Tešili sa z riekaniek a piesní, ktoré si pre nich pripravili žiačikovia Materskej školy Zvonček v Sučanoch, veselo si štebotali aj počas príhovoru, či básni a piesni, ktoré tu zazneli. Zjavne sa im pripravovaný program páčil. Nie každý deň výjde slniečko, no tentoraz v obradnej sieni nezaznel ani náznak plaču, naopak detičky sa usmievali, chvíľami so zatajeným dychom sledovali dianie okolo seba a neskôr s radosťou pózovali fotografovi, aby si rodičia neskôr mohli odniesť fotografickú spomienku na tento slávnostný deň.

Text: Mgr. Veronika Ďaďová, Foto: C. Pročka

„Kúzelnícka show a Mini disco“

Členovia komisie Sociálno-zdravotnej, školstva, mládeže a bytov pri OZ v Sučanoch zorganizovali dňa 22. marca 2017 v priestoroch RKD v Sučanoch „Kúzelnícka show a Mini disco“ v prevedení kúzelníka Wolfa pre žiakov 2. stupňa Základnej školy v Sučanoch.

Show priniesla medzi mladých divákov kvalitnú zábavu s množstvom gagov a komických situácií, ktorá rozveselila všetkých účastníkov tejto kultúrnej akcie.

Ing. Marta Bobčková
sociálny referát

Andersenova noc

31. 03. 2017 sa v našej materskej škole uskutočnila Andersenova noc. Marec je mesiacom knihy, a tak deti navštívila „NOČNÁ KOŠIELKA“, pani Alena Fojtíková, ktorá deti uviedla do sveta rozprávok.

V spolupráci so Základnou školou SNP pod vedením pani učiteľky Mgr. Szabovej prišli deťom prečítať rozprávky od pána spisovateľa H.Ch. Andersena žiaci ôsmeho a deviateho ročníka.

Veľkým prekvapením pre deti bolo sférické 3D kino, prostredníctvom ktorého sa mali možnosť oboznámiť s podmorským svetom. V triedach pod vedením pani učiteliek ich čakali rôzne aktivity. Kreslili podmorský svet, maľovali, strihali rybky a tešili sa z rôznych pohybových aktivít.

Po aktivitách nasledovala výborná večera, ktorú im uvarili naše pani kuchárky. Deti sa nevedeli dočkať, kedy bude úplná tma a nasledovala skúška odvahy. Na školskom dvore bol pre deti pripravený krásny ohňostroj, z ktorého sa veľmi tešili.

Na záver boli deti odmenené diplomom za účasť na Andersenovej noci a domov odchádzali spokojné, s množstvom nových zážitkov.

Marcela Lilgová

„Ryby – rybky – rybičky“

S vychádzajúcim jarným slniečkom v mesiaci máj sa predškoláci vybrali na plavecký výcvik do ZŠ Hurbanova v Martine. Deti navštevovali plavecký výcvik trikrát do týždňa v odpoľudňajších hodinách. V tomto šk. roku bolo 22 predškolských detí prihlásených a sprevádzali ich štyri pani učiteľky.

Pod vedením p. MUDR. L. Szaba a ďalších 3 inštruktoriek sa deti oboznámili s alternatívnym prostredím, nacvičovali si dýchanie do vody, učili sa pohybovať vo vodnom prostredí bez strachu a zábran, rozvíjali si základné plavecké zručnosti – kraul, prsia, znak a zároveň si posilnili imunitu. Väčšina detí

sa tešila z hodín plávania a tí čo mali spočiatku obavy, v závere plaveckého výcviku ich prekonal prímeraným a hravým prístupom inštruktoriek.

V závere si deti overili nadobudnuté zručnosti v plaveckých pretekoch a odmenou pre každé dieťa bolo „Mokrú vysvedčenie“ o absolvovaní PV spolu s veselým dreveným delfínikom.

Kurz bol veľmi zaujímavý a zábavný a už teraz sa tešíme na ahóóóó v bazéne.

p. uč. Blahušiaková, Pálešová

NOC S ANDERSENOM 2017

Je piatok 31. marca 2017 večer. Základná škola v Sučanoch sa neukladá na víkendový odpočinok, ale čaká na štvrtákov. Tí prichádzajú podvečer a všetkým je jasné, že dnes sa skoro spať nepôjde. Čaká ich totiž noc v školskej knižnici s programom plným hier, zábavy i poučenia.

Pri plnení zaujímavých úloh sa žiaci dostali k rozprávke, ktorú si nakoniec prečítali. Pre mnohých štvrtákov bola vyvrcholením lase-rová show a nočná prehliadka školy s čelovkami. Večer, vlastne v noci, sa žiakom ťažko zaspávalo, nevedeli totiž spracovať toľko krásnych zážitkov a emócií.

Každá rozprávka končí dobre, aj tá naša rozprávková noc v knižnici sa skončila rozpráv-kovo dobre.

DEŇ NARCISOV

Piatok 7. apríla nebol obyčajný deň, bol to Deň narcisov. Táto verejná zbierka bola organizovaná už po 21.-krát. V škole a aj v uliciach Sučian, Turčianskej Štiavničky a Podhradia sa vo veľkom množstve objavoval tento žltý kvietok ako symbol charitatívnej pomoci. Naši deviataci a pani učiteľky sa nezľakli nepriaznivého počasia a rozbehli sa do ulíc. Vďaka svojmu zanieteniu a energii sa im podarilo vyzbierať krásnu sumu – 1267,67€. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa akcie zúčastnili ako dobrovoľníci a aj všetkým, ktorí prispeli do zbierky.

Ďakujeme.

Mária Petrikovičová

AKO SME POSTAVILI MÁJ

Tak ako sa nevie, kto je tvorcom ľudových piesní, ani ľudové zvyky a obyčaje nemajú zachované mená svojich autorov. Rodil ich život, ľudia, ktorí v nich hľadali zabudnutie, kúsok zábavy, krátky oddych od ťažkej každodennej práce. A stavanie májov sa radilo medzi ne.

Podľa etnológov sa máje na našom území stavali hneď počas niekoľkých dátumov. Okrem 1. mája, aj na Turíce a na Jána, kedy sa pálili aj jánske vaty. Samotný máj je pôvodne mladý stromček, najčastejšie smrekový, jedľový alebo brezový, ktorý mal symbolický význam a bol výrazom prírodného mýtu v boji zimy s jarou, smrti so životom; symbol na jar sa obnovujúcej prírody. Často sa máje rozlične ozdobovali, najmä pestrými stužkami, farebnými papiermi a podobne. Jeden z takýchto krásnych májov zdobí aj okolie našej školy. Hoci nám počasie neprišlo, miestnemu hasičskému zboru sa podarilo postaviť tento máj a my sa im chceme za ich ochotu a pomoc poďakovať. Dážď nás zahnal do priestorov školy, kde sa naše deti naučili kloúbkový tanec, v ktorom si precvi-

čili svoju šikovnosť a obratnosť pri zvukoch ľudovej hudby.

Júlia Janíková

LITERÁRNO-DEJEPISNÁ EXKURZIA (6. ROČNÍK)

Opäť začína obdobie exkurzií, a tak sa všetky triedy na druhom stupni postupne vyberú na miesta, ktoré pre nich, s ohľadom na preberané učivo, vybrali pani učiteľky. Žiaci šiesteho ročníka sa vo štvrtok 11. 5. 2017 vybrali do Banskej Bystrice. Zvolili si cestu vlakom, veď tá je známa, okrem nádherných vyhlíadok, i svojimi 22 tunelmi. Ich cieľom boli dve múzeá – Stredoslovenské múzeum, expozícia Matejov dom, kde sa zoznámili s históriou stredoslovenských miest a s trestami, ktoré boli v minulosti bežné a Literárne a hudobné múzeum, kde sa pohrali s rôznymi typmi bábok v Bábkar-

skom salóne a overili si svoje vedomosti o štúrovcach v literárnej časti. Sme radi, že aj takýmto praktickým opakovaním si môžeme utvrdzovať učivo preberané v škole.

Petra Palubjaková

SÚŤAŽ „HLAVIČKA“

Miestny odbor Živena Sučany si pre našich žiakov pripravil tvorivo-vedomostnú súťaž zameranú na slovnú zásobu a pozornosť pod názvom „Hlavička“. Žiaci 3. – 7. ročníka si zmerali sily v rôznych zaujímavých otázkach, v ktorých si vyskúšali, ako ovládajú svoju materinskú reč. Vedeli by ste napríklad vytvoriť vety, v ktorých prvá slabika bude vždy totožná s poslednou slabikou posledného slova predchádzajúcej vety či vymyslieť čo najviac slov, ktoré končia na slabiku „-cia“?

S takýmito a podobnými otázkami sa súťažiaci museli popasovať. Naši žiaci sa však nedali zahanbiť a počínali si naozaj výborne. Každý z nich dostal za snahu odmenu a diplom a traja najlepší v každom ročníku dokonca i hodnotné ceny.

Miestnemu výboru Živena ďakujeme za zaujímavé disciplíny a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Petra Palubjaková

SÚŤAŽE

Naši žiaci sa pravidelne zapájajú do rôznych vedomostných, recitačných, tvorivých, výtvarných, ale aj športových súťaží. V poslednom období sa im veľmi darilo najmä na okresných kolách v nasledujúcich súťažiach: DEJEPISNÁ OLYMPIÁDA

Jakub Beniač (9. A): 3. miesto

PYTAGORIÁDA

3. ročník: Jakub Kozák: 12. miesto

5. ročník: Júlia Hüberová: 6. miesto - úspeš-

ná riešiteľka

6. ročník: Lukáš Vojtek: 8. miesto

Dominik Schmidt: 8. miesto

7. ročník: Martin Čiljak: 4. miesto

8. ročník: Zuzana Fúcelová: 4. miesto

VAJANSKÉHO MARTIN

Martin Sokol (9. A): 3. miesto

MÓRICOVE SUČANY

Timea Hanáková: 1. miesto (1. kategória: 2. – 4. ročník, próza)

Daniel Čech: 3. miesto (1. kategória: 2. – 4. ročník, próza)

Katarína Kozáková: 3. miesto (2. kategória: 5. a 6. ročník, poézia)

Natália Beláčiková: 1. miesto (3. kategória: 7. – 9. ročník, poézia)

Leonarda Vrabcová: 3. miesto (3. kategória: 7. – 9. ročník, próza)

SLÁVIK SLOVENSKA

Šimon Matula (2. A): 2. miesto

Klára Matulová (4. A): 2. miesto

SVĚT SLOVA (česko-slovenské kolo školy vo Fulneku)

Lucia Fúcelová (7. A): 4. miesto vo výtvarnej súťaži v V. kategórii

Katarína Kozáková (5. B): 2. miesto v literárnej súťaži v II. kategórii

Adam Martinka (6. A): 5. miesto v literárnej súťaži v III. kategórii

Dominika Jellušová (8. A): 5. miesto v literárnej súťaži v IV. kategórii

ŠPORTOVÉ: VOLEJBAL

dievčatá 5. – 9. roč.: 2. miesto

FLORBAL – st. dievčatá 5. – 9. roč.: 3. miesto ml. žiaci: 2. miesto = postup na Turčianske hry mládeže

FUTBAL – ml. dievčatá 5. – 7. roč.: 3. miesto žiaci 1. stupňa: 4. miesto McDonald's cup

st. dievčatá: 1. miesto = postup na Turčianske hry mládeže

VYBÍJANÁ – ml. dievčatá 5. – 7. roč. 3. miesto

Pripravila: Mgr. Petra Palubjaková

Oslavy oslobodenia Sučian

ZO SZPB Sučany a Obecný úrad Sučany pripravili oslavy k 72. výročiu oslobodenia Sučian. Pietna spomienka sa konala na miestnom cintoríne pri pamätníku padlých. Prítomných privítala referentka kultúry Katarína Miháliková. Žiak zo ZŠ SNP predniesol báseň a zaspievala spevácka skupina Sučianka. Prítomným sa príchovoril starosta obce Ing. Vladimír Plížik a predseda organizácie ZO SZPB Martin Matula. Vo svojich príhovoroch spomenuli udalosti z oslobodenia Sučian. Po príhovoroch boli k pamätníku položené vence, ktorými sme si uctili tých, čo položili svoje životy za našu slobodu.

Text: Danuša Pročková

Foto: C. Pročka

Deň matiek

Druhú májovú nedeľu, deň, keď by si mal každý pripomenúť dôležitosť žien, matiek. Matka je človek, ktorý nás nosil pod srdcom, ktorý nám dal nezištnú lásku a starostlivosť od malého nemluvnáťa až po celý život. Všetky každý vie, čo jeho matka preň znamená.

A tak v tento deň 14. mája 2017 venovaný týmto vzácnym bytostiam – matkám pripravila naša obec Sučany kultúrny program v RKD. Žiaci z našej materskej a základnej školy so svojimi pani učiteľkami vystúpili s krásnym programom. Básničky a piesne, ktoré vychádzali deťom „zo srdiečka“ dojali mnohé mamičky k slzám šťastia. Pre všetky mamy, staré a prastaré mamy vystúpila v nasledujúcom programe ľudová hudba BORKA z Martina. Päťica mladých ľudí vytvorila výbornú náladu. V sále panovala celé popoludnie príjemná sviatočná atmosféra.

Milé mamy, staré a prastaré mamy, máme Vás veľmi radi a vážime si Vás za všetko, čo pre nás robíte.

Text: K. Miháliková Foto: C. Pročka

Deň učiteľov

„Jediným učiteľom hodným toho mena, je ten, kto prebúda ducha slobodného myslenia a rozvíja pocit osobnej zodpovednosti.“
J. A. Komenský

V našej obci sa každoročne prejavuje úcta práci učiteľov, keď sa v marci zástupcovia obce Sučany stretnú s pedagógmi v sále Robotníckeho domu. Poďakovanie za prácu pedagógov vyslovil aj tento rok 28. 3. 2017 v príhovore starosta obce V. Plížik. V príjemnej atmosfére si pozvaní hostia vychutnali program, ktorí pre nich pripravili členovia Jednoty dôchodcov Sučany a spev. súbor Sučianka. Príjemne si spolu zaspomínali a porozprávali sa pani učiteľky z Materskej školy Zvonček, Základnej školy SNP Sučany a Bilingválneho gymnázia Milana Hodžu v Sučanoch. Vyvrcholením tohto stretnutia bolo každoročné oceňovanie pedagógov: Materská škola Zvonček Jana Blahušiako-

vá, Emília Rusnáková, Základná škola SNP Mgr. Lýdia Marčeková, Mgr. Vilma Kapolková, Bilingválne gymnázium Milana Hodžu Ing. Peter Paulík. Oceneným pedagógom blahozeláme a tešíme sa na ďalšie príjemné stretnutie.

Text: Mgr. Veronika Ďaďová, Foto: C. Pročka

Stretnutie v kolkárni

Interiér sučianskej kolkárne privítal 31. 3. 2017 po prvý raz družstvá zložené z pedagógov škôl sídliačich v našej obci ZŠ SNP, Materská škola Zvonček a Bilingválne gymnázium Milana Hodžu. Myšlienka stretnúť

sa mimo vzdelávacích zariadení a príjemne spolu stráviť čas sa ujala a poobede nastúpilo na kolkársku dráhu päť družstiev. Počiatkové inštrukcie, otvorenie turnaja a začalo sa hrať. Musím priznať, že športový duch sa nezaprel ani v jednom tíme. Z víťazstva sa tešil tím zastupujúci Obecný úrad Sučany. No radosť z hry a spoločne strávených chvíľ si odniesli všetci účastníci. Víťazom blahozeláme a tešíme sa na ďalšie stretnutie.

Text: Veronika Ďaďová

Foto: Silvia Babíková

MDŽ oslavy

Obec Sučany nezabudla na ženy vo svojej obci. V Robotníckom dome pripravil kultúrny referát program pri príležitosti MDŽ. Prítomných privítala kultúrna referentka Katarína Miháliková, príhovor predniesol starosta obce Vladimír Plížik. V kultúrnom programe vystúpili detičky z MŠ Zvonček a folklórna skupina Tri doliny. Po programe starosta

obce a prednosta Vladimír Olbert každú prítomnú ženu obdarovali červenou ružou.

Text: Danuša Pročková

Foto: Ctibor Pročka

Ektoparazity a ľudský organizmus

V dôsledku opakovaného výskytu ektoparazitov /vší/ u detí, ktoré navštevujú Základnú

a Materskú školu v Sučanoch členovia komisie Sociálnej, zdravotnej, školstva, mládeže a bytov pri OZ v Sučanoch v úzkej spolupráci s pedagogickými pracovníkmi Základnej školy v Sučanoch zorganizovali prednášku o prevencii a následnej likvidácii ektoparazitov.

Vedúca oddelenia hygieny detí a mládeže z Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Martine Mgr. Dagmar Olosová spoločne s Ivetou Mazákovou, Dipl. a. h. e pracovníčkou oddelenia epidemiológie uvedenie úradu podrobne vysvetlili matkám ako predísť výskytu ektoparazitov. Celá prednáška bola doplnená videoprojekciou s názornými ukážkami.

Ing. Marta Bobčeková
sociálny referát

Stavanie mája

Dňa 30. apríla sa v Sučanoch stal už tradičný máj. Tento rok to vyšlo na nedeľu, a preto sa prišlo pozrieť na stavanie mája viac občanov, hlavne rodinky s deťmi. V programe vystúpili deti z našej materskej školy a ľudová hudba BORKA z Martina. Pri krásnom programe a veselej hudbe ozdobili deti s rodičmi máj pestrofarebnými stuhami. Potom sa chopili práce hasiči a máj postavili. Počasie nám prialo a krásny asi 27 metrový máj nás tešil celý mesiac.

Text: K. Miháliková, Foto: C. Pročka

Športový deň obce Sučany

Naša obec pripravila dňa 8.mája 2017 pre občanov Športový deň obce. Hlavným cieľom organizátorov bolo vyplniť voľný deň hlavne rodinám s deťmi. Pritiahnuť ich na športoviská spoločne celé rodinky s deťmi a urobiť tak niečo aj pre svoje zdravie. Otvorené boli všetky športoviská v našej obci: multifunkčné ihrisko pri ZŠ, futbalové ihrisko nové aj staré, tenisové kurty na Tehelni a Hradiskách, kolkáreň a stolnotenisová herňa. Najväčšia návštevnosť bola v kolkárni a na multifunkčnom ihrisku, nakoľko dni predtým pršalo.

Text :K. Miháliková Foto: C. Pročka

Relax v aquaparku

Výbor JD – Sučany neustále pripravuje akcie pre seniorov. V mesiacoch marec, apríl a máj zorganizovali členovia výboru pre záujemcov relaxačné kúpanie v Aquaparku Poprad a v Tatralandii, kde sa mohli navštevníci zrelaxovať a stráviť spolu príjemné chvíle. Boli veľmi spokojní, a tak sa akcia opakovala v Poprade dokonca štyrikrát. 207 seniorov si vychutnalo chvíle vo vonkajších a vnútorných bazénoch, no vyskúšali si aj parnú saunu.

Text: Danuša Pročková, Foto: Ctibor Pročka

Zdravotná prednáška

Dňa 4.5.2017 sa konala zdravotná prednáška o bylinkách a mastičkách na potlačenie bolesti pohybového aparátu o 16:00 hod. v sále Robotníckeho kultúrneho domu. Prítomní občania sa dozvedeli veľa nových vecí o účinku bylín a rôznych mastičiek proti bolesti. Zaujímavú a poučnú prednášku viedol kúpeľný lektor a bylinkár KAREL STEINBAUER spolupracovník farmácie Biomedika Praha.

Text : K. Miháliková Foto : C. Pročka

Koncom apríla po výdatných dažďoch museli v našej obci zasahovať sučianski hasiči. Pod Skalou vytápalo pivnice, potok sa vylieval z koryta a voda unikala cez hrádzu. Jednotka priehradu uvoľnila, aby voda mohla vytekať. Do troch rodinných domov poskytli aj vrecia s pieskom.

Text : Danuša Pročková, Foto : Ctibor Pročka

JURAJ LANGSFELD

Hrdina boja za národnú slobodu Juraj Langsfeld a paralela s hrdinom amerického boja za nezávislosť Nathan Hale.

Každý národ má svoju vlastnú históriu, ktorú tvoria dejinné udalosti a silné osobnosti. Slováci si svoju históriu všeobecne málo cenia, naviac, často sú ešte aj kriticky až neu-

znanlivý tiež k histórii iných. U Američanov, vo vzťahu k ich histórii, vieme byť až pohrdliví, často bez akéhokoľvek poznania. Podobnú mienku som v sebe nosil tiež dosť dlho, kým som pred pár desiatimi rokmi nenavštívil časť ich pamätných miest, spoznal ich úctu k nim a osobnostiam ich dejín. Jedna z nich mi utkvela zvlášť, natrvalo. Podobnosti a osudy, ktoré som našiel u týchto dvoch osobností, priam zarážajú svojou blízkosťou. Ich posledné slová pred svojimi katmi pre budúcnosť priam fascinujú súzvukom.

Juraj Langsfeld: „Teraz ma súdia nepriatelia, ale budú ma niekedy súdiť i Slováci a u tých by som nechcel prepadnúť!“

Týmito slovami odmietol Ďurko Langsfeld milosť ponúknutú za zrieknutie sa slovenských revolučných ideálov. Tak zneli jeho nezabudnuteľné slová pred Gorgeyho maďarským súdom. Popravený slovenský poručík, dobrovoľník-revolucionár v boji za slovenské práva dňa 22.6.1849. Pôvodom učiteľ, utýraný v 24 roku svojho života, keď ani poprava sa nevydarila. Vešali ho šarhovi holomci z Bystrice, dvakrát sa im utrohol, tretíkrát ho na zemi uškrtili. Nad Kremnicou má na mieste popravy hrob, ktorý osadili ako prví z bojov sa vracajúci spolubojovníci 28.októbra 1849. Nad ním stojí pomníček, ktorý vybudovali zásluhou Jozefa Gregora Tajovského a Matice slovenskej. Odhalili ho 28.októbra 1922. V rodisku, Sučanoch, má zachovávaný rodný dom s pamätnou izbou na ulici po ňom pomenovanej. V ňom má

miesto aj malé, súčasne rozširované obecné múzeum, s pamätnou doskou na priečelí. Na podnet obce Sučany, MO MS v Sučanoch a v Kremnici sme dosiahli aj pomenovanie vojenského útvaru v Martine jeho menom, tak, ako to bolo už dávnejšie predtým. Nathan Hale: "I only regret that I have but one life to give for my country."

/Jediné čo ľutujem, že môžem dať len jeden život pre moju vlasť./

To boli posledné slová iného, amerického vlastenca, dobrovoľníka-revolucionára poručíka, neskôr povýšeného na kapitána in memoriam. Tento hrdina národooslobodzovacieho boja, bol popravený Angličanmi v bojoch za americkú nezávislosť dňa 22.9.1776. Je oficiálnym štátnym hrdinom jedného východného štátu v USA, štátu Connecticut. Pôvodom taktiež učiteľ, popravený v 21 roku svojho života. Vo verejnosti prístupnej budove State Governmentu v Hartforde, ktorá je zároveň aj sídlo Najvyššieho súdu tohto štátu, má v centre pompézneho átria to najčestnejšie miesto jeho mramorová socha v nadživotnej veľkosti. Na podstavci sú vytesané pre večnosť jeho posledné slová, citované na začiatku. Je po ňom pomenované množstvo ulíc a škôl, používa zasluženú a všeobecnú úctu.

Vychádzajúc aj z tohto poznania myslím, že, môžeme, máme byť ozaj právom hrdí na nášho rodáka Juraja Langsfelda a taktiež z pohľadu úcty k nemu máme ešte nejaký ten dlh.

PETRÁK, Rudolf

(3. 9. 1917 Sučany – 3. 3. 1972 Greenwich, CON, USA)

operný spevák – náš významný, skoro zabudnutý rodák

Otec Rudolfa Petráka bol stolár, matka Anna Bernardína, rod. Slavkovská. Manželka Fedora, rod. Kalenčíková (bola úspešná kraso-

korčuliarka), spolu mali dvoch synov.

R. Petrák v r.1929 – 33 študoval na gymnáziu v Martine, 1933 – 37 na učiteľskom ústave v Spišskej Kapitule, 1938 – 42 spev súkromne u A. Korínskej v Bratislave, 1942 u R. Stracciarho v Ríme, 1943 – 44 u prof. Balzarovej vo Viedni, r.1944 – 45 a 1947 – 48 bol sólistom Opery Slovenského národného divadla v Bratislave, v sezóne 1944 – 45 vo Volksoper vo Viedni, 1946 – 47 v opere Divadla 5. května v Prahe, od jesene 1948 do 1967 sólista New York City Opera Company.

R. Petrák bol prvým operným spevákom, ktorý pred Luciou Poppovou, Editou Gruberovou a Petrom Dvorským reprezentoval Slovensko na amerických operných a koncertných pódiiach. Základy hudobného vzdelania získal po otcovi, ktorý hral na niekoľkých hudobných nástrojoch a v Sučanoch dirigoval amatérsky orchestre. Matka bola sólistkou v miestnom kostolnom speváckom zbore. Ako študent učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule študoval aj hru na organe, klavíri, husliach a spev. Na seba upozornil hudobných pedagógov vynikajúcim hlasovým fondom a nádherným tenorom. Pedagógovia ho následne odporučili na ďalšie štúdiá do Prahy, Ríma a Viedne.

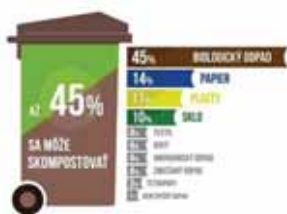
V bratislavskej opere stvárňoval spočiatku menej významné tenorové úlohy. Po doškolení v Taliansku, vo Viedni, kde účinkoval v tamojšej Štátnej opere, i Salzburgu

interpretoval v SND a neskôr v Prahe už len veľké role. Často vystupoval v bratislavskom aj pražskom rozhlasu, absolvoval mnoho úspešných koncertov doma i v zahraničí. Keď ho v decembri 1946 počul riaditeľ Newyorskej opery I. Halasz spievať titulnú rolu vo Verdiho Trubadúrovi, bol tak očarený spevákovým interpretačným majstrovstvom, že hneď po predstavení ponúkol Petrákovi hosťovanie v USA. Po komunistickom prevrate u nás vo februári 1948 sa definitívne rozhodol žiť v USA. Americké štátne občianstvo dostal r. 1954 a osobne mu ho v Bielom dome odovzdal prezident D. Eisenhower.

Ako popredný tenorista Newyorskej opery spieval v 25 operách, absolvoval desiatky turné po USA, Kanade a Mexiku, v pozícii sólistu vystupoval s niekoľkými významnými symfonickými orchestrami, spieval s viacerými vtedajšími opernými hviezdami. Veľkú popularitu si získal vystupovaním v americkom rozhlasu i televízii. V Petrákovom bohatom repertoári nechýbali popri našich ľudových piesňach ani skladby najväčších slovenských hudobných tvorcov. Záverečné obdobie svojho života prežil v ústraní a s výnimkou rodiny sa s nikým nestýkal. Zomrel na srdcovú príhodu vo veku nedožitých 55 rokov.

Podľa životopisu od Petra Cabadaja voľne spracoval Miroslav Miert

OBEC SUČANY CHCE BYŤ ZODPOVEDNEJŠIA – ZAČÍNA KOMPOSTOVAŤ

Projekt domáceho kompostovania v rodinných domoch sa obec rozhodla spustiť tento rok. Reaguje tak na nový zákon o odpadoch, ktorý je v platnosti od 11.2.2017 a zároveň na

vysoké množstvo zeleného odpadu, ktorý sa nachádza v zmesovom komunálnom odpade.

V predchádzajúcich mesiacoch obec Sučany uskutočnila prieskum vo Vašich rodinných domoch v oblasti kompostovania prostredníctvom Čestných prehlásení. Cieľom bolo zistiť úroveň kompostovania v obci a záujem občanov o kompostéry. Podľa získaných informácií sa budú tieto kompostéry nakupovať a prideľovať etapovite. Systém prideľovania kompostérov bude zverejnený na internetovej stránke, úradnej tabuli a prostredníctvom miestneho rozhlasu. Taktiež by sme chceli uskutočniť prednášky o kompostovaní pre občanov.

Kompostovanie je ekologické, ekonomické a zmysluplné riešenie. Cieľom je odbúrať biologicky rozložiteľný odpad z nádob na zmesový komunálny odpad. Jeho množstvo totiž tvorí v priemere viac ako polovicu objemu týchto čiernych nádob. Občania tak začnú popri separovaní plastov, papiera, kovov a ostatných zložkách triediť aj svoj zelený odpad zo záhrad. Kompostovanie má pomôcť k čistejšej a zelenej obci.

Biologicky rozložiteľný odpad už nemôže končiť v komunále

Biologicky rozložiteľný odpad ako odpad zo záhrad, najmä kvety, konáre, lístie, pokosená tráva či šupky z kuchyne už viac podľa nového zákona o odpadoch nemož-

no vyhadzovať do bežných kuka nádob na zmesový odpad ale musí byť zhodnocovaný napríklad kompostovaním.

Bioodpad z domácností sa donedávna umiestňoval na skládky komunálneho odpadu, ktoré začali naberať nekontrolované rozmery. Bioodpad ako taký je sám o sebe je vo väčšine prípadov neškodná látka, avšak jeho zmiešavaním s ostatnými druhmi odpadu prispieva k zvýšeniu škodlivých a nekontrolovateľných reakcií na skládkach a v spaľovniach. Keď sa tento organický odpad rozkladá na skládke pri anaeróbných podmienkach, vzniká skládkový plyn a jeho prioritnou zložkou je metán. Ten je jedným z hlavných atmosférických stopových plynov zodpovedných za rozšírený problém skleníkového efektu a narastanie globálneho teplotného priemeru. Taktiež spaľovanie zeleného odpadu v domácnostiach a spaľovniach dostalo červenú, pretože pokiaľ sa bioodpad dostane do spaľovne, stáva sa zdrojom pre tvorbu toxických plynov – dioxínov. Práve z týchto dôvodov sa v spoločnosti pristúpilo k zmenám v oblasti nakladania s komunálnym a biologicky rozložiteľným odpadom.

Kompostovanie je z hľadiska životného prostredia jednou z najprirodzenejších foriem recyklácie. Zúžitkovaním zeleného odpadu sa získava kvalitné hnojivo a nie je potrebné nakupovať drahé priemyselné výrobky. Ďalšie užitočné rady a tipy ako správne kompostovať nájdete v priloženom letáku.

Referát životného prostredia

Triedime...

Opýtali sme sa na stránke triedime.sk v sekcii najčastejšie otázky:

Viečka z jogurtov patria do triedeného zberu kovov. V našej obci zbierame plasty a kovy do jedného spoločného kontajnera, takže ich môžete vyhadzovať spolu s plastovým téglikom.

Kovový vrchnáčik z fľaše odskrutkujte a vhodte ho tiež do kontajnera určeného pre kovy (v našej obci spoločného).

Plastový obal z CD a príbalový leták vytriedte do žltého a modrého kontajnera. CD ako také patrí, bohužiaľ, do zmesového odpadu. Nie je možné ho znovu recyklovať.

Ak máte aj vy milí čitatelia otázku týkajúcu sa triedenia teda konkrétneho produktu, neváhajte a svoju odpoveď zašlite na uvedenú webovú adresu.

ČISTÉ HORY 2017

Užitočná a prospešná akcia čistenia hôr v sučianskom katastri má za sebou svoje ďalšie pokračovanie. Tradičia, že v mesiaci máj priatelia prírody pod záštitou občianskeho združenia Primula v Sučanoch pod vedením Jána Chorváta sa vydávajú vyčistiť lesy od odpadu ponechaného tiež návštevníkmi hôr, už pevne zapustila svoje korene.

Tohoto roku bola táto tradičná akcia 8.mája, keď tridsaťšesť dobrovoľníkov, hlavne z radov turistov z KST a SKIALPU zbieralo odpad popri zväžniciach a čistili odvodňovacie prepážky na cestách. Tradične vlúdne májové počasie tohto roku mierne sklamaľo, a preto vrecia odpadu boli teraz plnené len v nižších polohách, hlavne okolo ciest.

Miroslav Miert

PAPIER

SKLO

ORGANICKÝ
ODPAD

PLASTY

Prevážame vzduch. Ak PET fľašu, škatuľu alebo plechovku nezmenšíme, nezošliapneme

Pri kontajneroch na triedený odpad sa s tým stretávame často. Nestlačené PET fľaše, plechovky z pív, nápojové kartóny, prípadne obrovské neskladné kusy polystyrénu často zmenšia možnosti kontajnera a neraz doň – v skutočnosti iba z polovice naplneného – už viac nepraceme.

To isté sa deje aj v prípade prineseného, doma vytriedeného, papiera a zbavovania sa napríklad škatúl od obuvi, elektrospotrebičov, nábytku a podobne.

Ak nezačneme za susedov ich odpad upravovať, teda zo smetnej nádoby vyberať, fľaše alebo škatule zošliapávať, aby nezaberali veľa vzduchu, polystyrén lámať a podobne, neraz to skončí tak, že položíme naše po-

FOTO: Pred vyhodením plastových fliaš, plechoviek, škatúl a nápojových kartónov zmenšíte ich objem.

ctivo vytriedené odpady vedľa kontajnera alebo ich vhodíme do nádob so zmiešaným komunálnym odpadom. Hrabať sa medzi odpadom nie je komfortné, ani hygienické. Výsledkom je, že šomre na neporiadok okolo odpadových nádob a upokojí nás, až keď problém „vyriešia“ zberové spoločnosti častejšími návštevami. Ale častejšie odvážanie poloprázdnych, vzduchom naplnených,

kontajnerov je nielen časovo náročnejšie, ale i ekonomicky neefektívne.

Riešenie?

Fľaše zošliapnuť, škatule rozobrať, veľké časti (polystyrén) zmenšiť a až potom... šup do kontajnera!

Autor: ENVI - PAK, a.s.

Výlet do Poľska

Výbor Jednoty dôchodcov Sučany usporiadal pre svojich členov výlet do Poľska. Naša prvá cesta viedla do soľnej bane Bochnia, ktorá vznikla v roku 1248 a soľ sa v nej ťažila až do roku 1990. Potom sa zmenila na turistickú atrakciu. Do bane sme sa zviezli dvojpodlažným výťahom do hĺbky 202 m. Nastúpili sme na banský vláčik, ktorým sme sa viezli asi 1 km, kde sa začala naša prehliadka. Na drevené tabule a steny sa nám premietali výukové filmy v podobe výjavov z histórie ťažby soli. Vypočuli sme si príbeh o vládcovi Fridrichovi Augustovi II., ktorý získal svoj pseudonym „Silný“, ohnutím podkopy holými rukami. Tiež príbeh kráľa Boleslava Hanblivého a obyčajných baníkov pri ťažkej a nebezpečnej práci v bani. V soľnej bani sa nachádza aj kaplnka svätej Kingy, stredom ktorej prechádza železnica. Je pekne vysvietená lustrami zo soli. Ďalšia naša cesta viedla do Krakova na hrad Wawel, ktorý je symbolom Poľska a srdcom ich histórie. Poľskí králi v ňom sídlili celé stáročia. Kovali sa tu korunovačné slávnosti a králi boli pochovávaní v miestnej katedrále. Po prehliadke hradného komplexu sme prešli do historického centra, kde naša prehliadka končila. Počas celého dňa nás sprevádzala sprievodkyňa pani Janka Cabadová. S novými zážitkami nám cesta domov rýchlo ubehla.

Text, foto: D. Pročková

XIII. ročníka Dní Milana Hodžu PROGRAM

PIATOK 23. júna 2017

- 7:30 1. ročník turistického výstupu na Malý Fatranský Kriváň
- 8:00 Senior paráda – klub dôchodcov, Námestie SNP

SOBOTA 24. júna 2017

- 15:00 Terchovská muzika bratov Muchovcov na Nám. SNP
- 15:00 Pietny akt kladenia vencov pri pomníku Milana Hodžu na Národnom cintoríne v Martine

- 16:00 Úcta rodákovi – kladenie vencov pri buste Milana Hodžu na Nám. SNP v Sučanoch, odovzdávanie ocenení
- 17:00 ELÁN revival / skupina Kontra Band
- 19:00 Hudobná skupina Ploštín Punk
- 20:30 Retro Rock Revival

NEDEĽA 25. júna 2017

- 9:45 slávnostné služby Božie – Evanjelický a.v. kostol

ŠANCA PRE KAŽDÉHO

XIII. ROČNÍK

JEDENÁSTKY 2017

1. JÚLA 2017

NA NOVOM FUTBALOVOM IHRISKU V SUČANOCH

9:00 HOD. PREZENTÁCIA • 10:00 HOD. ŠTART

VÍTAZ V HLAVNEJ KATEGÓRII ZÍSKA
PUTOVNÝ POHÁR STAROSTU OBCE SUČANY
A FINANČNÚ ODMENU 300€.

Srdečne Vás pozývame na slávnosti konané pri príležitosti

XIII. ročníka Dní Milana Hodžu
v Sučanoch dňa 24. júna 2017 o 16.00 hod. na Námestí SNP

Týmto podujatím si opäť pripomenieme a vyjadríme úctu
osobnosti a dielu sučianskeho rodáka,
politika európskeho a svetového formátu Milana Hodžu.

Tešíme sa na stretnutie s Vami.

S úctou
Ing. Vladimír Plžík
starosta obce Sučany

